

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Kossuth Ferenc.

Kossuth Ferenc tegnap a királylyal beszélt Bécsben. Háromnegyed óráig tartott a beszélgetés. A király kegyesen fogadta Kossuth Lajos fiát, örömmel hallgatta előterjesztését és Kossuth Ferenc csak akkor távozott tőle, mikor már elmondta a magyar nemzet óhaját. Mert Kossuth Ferenc nem mint Kossuth Ferenc beszélt öfelségével, hanem mint a függetlenségi eszmék képviselője.

Minden magyar ember feszült várakozással tekintett Bécs felé. Szinte remegve várta, mi fog történni a Burgban. Ennyi várakozással már évtizedek óta nem tekintettek Bécs felé. És méltán, mert mindenki erre a kérdésre várta önkénytelenül is a feleletet, vajjon a király és a nemzet meg fogják-e egymást érteni.

Nem tudjuk a király és Kossuth Ferenc között lefolyt tárgyalások lényegét, hogy azonban közvetlen aggodalomra nincs ok, arra következtethetünk Kossuth Ferencnek azon kijelentéséből, mely a kibontakozás lehetőségére célzott.

Hogy öfelségének alkotmányos érzelmei a kibontakozás elől mindent akadályt el fognak háritani, amely akadály e pillanatban elhárítható, afelől senki sem volt kétségbe. De igenis nehezen vártuk azt, vajjon Kossuth Ferenc pártja nevében tehet-e oly nyilatkozatot, melyek a kibontakozás útját egyengetik; vajjon a merev elvi állásponttól lelép-e, s a fokozatos fejlődés híveként a 67-es kiegyezés kiépítését tartja csak kívánatosnak.

Ugy látszik, hogy Kossuth Ferenc a király előtt elmondta a függetlenségi párt álláspontját, de elismerte azt is, hogy mindaz az óhaj, mely ezen álláspontból folyik, nem köve-

teli a közvetlen megvalósítást. Nem törődhetünk most azzal, hogy a 48-as párt így a 67-es párt helyére lépett. Egyetlen egy lebeghet csak a magyar szemelőtt, hogy a felforgatás politikájától ovakodik még maga a 48-as párt vezére, s így feltelezhetjük, hogy maga a 48-as párt számottevő zöme is, s ezzel a haza tovább haladhat a békés fejlődésnek azon a biztos útján, amelyen eddig haladhatott, s amely haladásában csak egyéni ellenszenvékből támadt harc állta az utóbbi időkben útját. A bécsi ut tehát örömet hozott a nemzetnek és igazságot szolgáltatott a 67-es alapnak, Amivel most, ezekben a megnyugvást keltő percekben nem foglalkozhatunk már csak azért se, nehogy félreértéseket keltsünk a haza polgárainak lelkében. Pedig ugyanaz az eset állt most be, mint mikor Tisza Kálmán kénytelen volt átlépni a 67-es alapra.

Ezeknek a tényeknek a megállapítása azonban nem jelenti még azt, hogy a válság most már teljesen meg van oldva. A megoldás, a kibontakozás lényege még ma is ismeretlen a nemzet előtt és valószínűleg ismeretlen is marad mindaddig, még a király Budapesten, magyar székvárosában meg nem hallgatja többi tanácsadóit is.

A politikai helyzet csak az ezután hozandó határozat szeriut fog véglegesen kialakulni. Erre a kialakulásra vonatkozólag a feltevések hosszú sorozatát írhatnánk ugyan le, de ezek a feltevések ma még inkább csak elvi alapokból indulhatnának ki és így valószínűleg nem felelőnének meg a bekövetkezendő eseményeknek. Mert ma a gyakorlati politika dominál minden téren, még azoknál a nagy politikusoknál is, akik eddig a gyakorlati igazságtól irtóztak s kizárólag eszményi, ideális szem-

pontok által engedték magukat irányíttatni

Különbén is ezek a feltevések nem lennének másra alkalmasak, mint a kedélyek izgatására. Ma pedig a kedélyek nyugalomra van szüksége a magyar államnak. Arra a nyugalomra van szükség, amelyet Kossuth Ferenc mutatott, arra a nagyságot tanúsító önmérsékletre, amelyet a mai kormányelnök mutatott és hirdetett akkor, amikor kijelentette, hogy ellenzékeskedési hajlamból a kibontakozás elé akadályokat gördíteni nem volna ma más, mint merényletet követni el a haza üdve ellen. A nemzetnek tehát nyugalommal kell várnia a legközelebbi napok döntését.

A politikai helyzet.

— Sajáttudósítónktól.

Budapest. febr. 13.

Sok mindent kombinálnak a politikusok. Bizonyos azonban eddig csak az, hogy a király meghallgatta Tisza Istvánt, Andrássy Gyulát és Kossuth Ferencet. A tárgyalások lényege ismeretlen.

Ma meglepetést keltett az ellenzéki körökben az a hír, hogy a király Kossuth Ferenc után nem Andrássy Gyulát, hanem *Tisza István grófot hallgatja meg.*

Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula gróf ma a déli órákban találkoztak Budapesten, hogy Kossuth Ferenc tegnapi legfelsőbb kihallgatásának eredményét megbeszéljék.

Hogy azonban mi történt e kihallgatások alatt azt legjobban jellemzi a következő ma a fővárosba érkezett jelentés:

„A kihallgatás érdeméről itt még arról sem akarnak nyilatkozni, akiknek módjában állana ezt megtenni. Annyit azonban nem titkolnak, hogy a kihallgatásnak még folytatása lesz. Kossuth Ferenc nemcsak jelentést tett a királynak, hanem meghallgatta a korona véleményét is és azzal a megbízatással távozott, hogy a hal-

lottak alapján törekszik a korona és az ellenzéki többség kívánságait összeegyeztetni. Vagyis, Kossuth most az ellenzék vezérbizottságával fog tárgyalni és a tárgyalás eredményéről értesíti Andrássy Gyula grófot, aki jelentést tesz a királynak.”

A király csak azután fog, ha erre még szükség leend, más magyar politikusokat is meghallgatni és ezeket már minden valószínűség szerint a budai várban hallgatja meg.

* * *

A Bud. Tud. értesítése szerint a királynak Budapestre leendő utazása tárgyában még semmiféle intézkedés sem történt.

Egy másik értesítés szerint öfelsége a király a politikai helyzet rendezése céljából még a héten Budapestre jön. A legutolsó intézkedések szerint öfelsége szerdán este indul el Bécsből és csütörtökön reggel 5 óra 55 perckor érkezik a fővárosba a nyugoti pályaudvaron keresztül.

A Szabad Lyceum második felolvasása.

A helybeli főgymnasium disztermében vasárnap délután Töncs Gusztáv főgymn. tanár kulturánk egyik elsőrendű kitünősége, egyszersmind a Szabad Lyceum egyesület alelnöke, tartotta meg a második felolvasást ezen cím alatt: *Mi a tudomány.*

Ritkán hallottunk komoly, elvont themáról oly vonzó és oly minden figyelmet lekötő felolvasást, mint Töncs tanártól. Egész értekezését, mely egy igazi tudós fő finoman rendezett tudományosságának kitűnő megnyilatkozása egy bájos fényvonta be, a nyelvezetnek varázslatos szépsége.

A nagy értékű tudományos értekezés főbb vonásaiban ez: Egy általánosan elterjedt felfogás, amelynek alaposságában van ok kételkedni, a tudományokat a gyakorlati haszon és a belőlök merithető gyönyörűség szerint hasznosakra és érdekesekre másfelül meg haszontalanokra és unalmasokra szokta osztani. Ez a felosztás és megkülönböztetés másodrangú értékkel bír; az embereket hajlamaik vihetik vagy ragadtatják ebbe vagy abba az irányba, de igaz a tudomány előtt örökké ez a fő-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer:

nál, ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után ajánltatik.**

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ízű miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatt ezéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

kérdés; mi az igazság?! A tudomány előtt egyetlen cél lebeg, az a tudományos érdek, hogy a valóságot megismerje. Neki a milói Venus, mint művészeti alkotás, ép oly vizsgálati tárgy, mint valamely ásvány vagy bakterium, a legnagyobb erény ép oly kutatási tárgy mint a legelvetemültebb bűn, melynek lélektani, erkölcsi, sociológiai stb. megvilágítására törekszik. Az igazság szempontjából a tudományok közt nincs rangkülömbiség; az egyik igazság ép oly igazság, mint a másik; a tudomány minden kérdés iránt egyformán érdeklődik és saját erkölcsi alapját semmisítené meg, ha a tudományos ismeretek és igazságok közt az érdekesség és hasznosság mellékes szempontjai szerint tenne különbséget.

A kérdést, mi a tudomány, nem kisebb tudós vette fel, mint Arisztoteles, a stagirai bölcs s azóta az emberiség legnagyobb gondolkozói, köztük egy sz. Tamás, egy Bacon, egy Comte, egy Spencer Herbert fáradoztak azon, hogy kifejtsék a tudomány bölcsesét szabatossan megvilágosítsák mivoltát, megálapsíták kapcsolatát a művészetekkel, az erkölccsel, a vallással stb. A tudomány fejlődésének igaz lendületet az újkor adott, a mely a szabad kutató elvét felállította s ezáltal a modern tudománynak igazi megálapítója lett. Az utolsó évszázadban pedig az ismeretek roppant gazdagodása folytán a tudomány eszméje is rohamosan átalakult; kibővült köre, megszaporodtak tárgyai, kialakultak módszerei, szabatossában megállapodtak céljai, egészen új tudományok keletkeztek, melyekről azelőtt nem is álmodtak; egyszóval a tudomány eszméje, tana, bölcsesete oly gazdag tartalomra tett szert, hogy ma a logika egyik legkimagaslóbb és legönállóbb részének tekinthetjük, melylyel a filozófia legkiválóbb elméi méltán foglalkoznak.

Ezen nagy stílus bevezetés után áttér annak magyarázatára, hogy a tudomány nem más, mint etikai alkotás; s abból a szempontból véve a dolgot, hogy az igazság keresete egyike a legfőbb etikai feladatoknak, lassankint öncéllá változott, a science pour la science. A tudományalkotás alapja az igazság szeretete s ennek természetes kiegészítője az értelem függetlensége; a kettőből fakadó tudományok szabadsága. A tudomány eszköze lett az emberi jólétnek s tökéletesedésnek, mint Bacon mondja, valóságos hatalom és pedig érzelmi és erkölcsi hatalom.

Az értekezés egy óráig tartott; a közönség zajos tetszésnyilvánítással köszönte meg a felolvasónak a szép felolvasást.

Pánszláv uri asszonyok.

A „Zombor és Vidéke“ irja:

Hogy a győzelmi mámor, melyet a kölpényi szerencsétlen választás megieszerte előidézett, mennyire feljünkbe szállt az egyes tót apostoloknak, mutatja azon hazaellenes mozgalom, mely Bácsujfalu község belbékéjét is feldulni készül. Ugyanis Medveczky Károly bacsujfalusi evang. tót pap kedves neje és leánya ezen hazaáruló ténykedésből oroszlanrészt kérnek maguknak, egy kis Tórországot szeretnének itt Bács megye közepén elővarázsolni, mert egy ívvel házról-házra járnak és aláírják azt asszonyokkal, — hogy gyermekeiket sem az óvodában sem az elemi iskolában nem engedik magyarul tanítani. Eljárnak fonókákba nyilvános

nappal agitálva minden ellen a mi magyar és a mi a magyarnak szent: nyelve ellen!

Nem vagyunk olyan naivak, hogy elhigyük, miszerint Medveczky Károly tiszteletes urnak hitvestársa és leányának ezen nem eléggé megbélyegzendő hazaellenes agitációjáról tudomása nem lenne. Ha van tudomása, vagy tán az ő utasítása szerint történik ezen magyarelles aknamunka, úgy eszébe juttatjuk Medveczky urnak azt a 6—7 évvel ezelőtt vele történt eseményt, a mi kor őt Pinterovits petrői jegyző magyarfaló agitációjára végezt csendőrökkel kikísértette a vasúthoz. Ha azóta észre nem tért, majd észre fog most térni, ha az államhatalom erős kezét vele éreztetni fogja. Kedves neje és leánya ne foglalkozzék olyasmivel a mihez nem értenek, hanem maradjanak a konyhában főzzenek és foltozzanak! Felhívjuk megyénk kir. tanfelügyelőjének mint a közökt. kormány képviselőjének figyelmét a bacsujfalusi tót pap és családja agitációjára. Erélyes közbelépése megmentheti a magyar állam szupremációját Bácsujfalun! A nemzetiség vakond turásos szereplőit az egész megyében kiméltlenül le kell leplezni és méltó büntetésben részesíteni!

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Február 17. Az építő iparosok körének közgyűlése a Nemzeti kaszinó kis éttermében.

Február 18. A szabadkai fűszer és kiskereskedők egyesületének táncvigalma a Pest-szállóda összes termeiben.

Február 19. A magyarországi építőmunkások szabadkai szakcsoporthoz táncvigalma a Pest-szállóda összes termeiben.

Február 19. A szabadkai nemzeti Kaszinó rendes közgyűlése.

Február 22. A szabadkai pincéri karbálja a Nemzeti kaszinó éttermében.

Február 25. A Sz. reteről címzett szabadkai nőegylet táncestéje a kereskedelmi egyesület (Nemzeti nagyszállóda) helyiségeiben.

Február 25. M. á. v. szolgaszemélyzet táncmulatsága a Spitzer Ignác-féle vendéglőben.

Február 26. A szabadkai „Világosság“ című női asztalársaság táncmulatsága a Szarvas vendéglőben.

Március 4. A szabadkai kereskedő ifjak tarsulatának táncmulatsága a kereskedelmi egyesület helyiségeiben.

Március 5. A Katholikus legényegylet farsangi bála az egyesület helyiségeiben.

Március 6. A szabadkai általános munkásszervezet táncvigalma a Spitzer Ignác-féle vendéglőben.

Március 7. Nagy álarcos bál a Pest szállóda összes termeiben.

Március 9. Cigánybál, a Spitzer Ignác-féle vendéglőben.

— **Városi tisztviselők köszönete.** Városi közigazgatásunk főbb tisztviselői ma délelőtt dr. *Biró* polgármester vezetése alatt tisztelegtek *Bezeredy* főispánnal, azonalkalomból, hogy a tisztviselői fizetésügy megoldását érdeklődésével és közbenjárásával lehetővé tette. A főispán kitüntető szívséggel fogadta a tisztelgőket és a siker fölötti örömeinek kifejezése mellett biztosította őket, hogy mindig szívén fogja viselni a tisztviselők érdekeit. Később *Biró* Károly polgármestert keresték fel hivatalában a tisztviselők, a kinek szintén köszönetet mondtak. A polgármester szintén örömmel vette tudomásul a kedvező eredményt, azonban kifejezést adott ama véleményének, hogy a kérdés ilyen megoldásán az általános érdek szempontjából a fizetések aránytalansá-

gának megszüntetése végett a közel jövőben még változtatni kell.

— **Ujvidéki kath. plébános választás.** Ujvidéken az elhunyt Kopper apát-plébános megüresedett parochiájára szombaton történt meg a választás. Megválasztott dr. *Ámon* Pál kalocsai theologiai tanár 27 szavazattal, Magyar József verbászi plébános 21 szavazata ellenében.

— **A Gazdakör borkóstolója.** Sikerült mulatsága volt tegnap este a Gazdakörnek: borkóstoló és társas vacsora, melyen legalább is száz tag vett részt. A legjobb minőségű szabadkai borokat vizsgálták és izlelték meg. Az általános vélemény az lett, hogy az idei borok jobbak, mint a multban voltak, ami annak a jele, hogy a gazdaközönség behatóbban foglalkozik a szőlészettel. A vacsora alatt az első felköszöntőt *Gyelmis* Gerő mondta a Gazdakör vezetőségére. Utána *Lukácsy* István azt fejtegette, hogy a gazdakörökben a nagy gazdasági kérdésekkel kell megismerkednünk s most már nem térhetünk ki az önálló vámterület kérdése elől sem, amely óriási módon hódít a nemzet közt. Élteti *Biró* Károly dr. polgármestert, aki eszményi módon vezeti Szabadka kulturális és gazdasági ügyeit. *Regényi* Lajos a gazdaköri tagok öszszeségére ürti poharát, *Biró* Károly dr. *Lipozencsics* Lázárt élteti. *Simrák* Béla hittanár a polgármesterre emelte poharát. A jókedv a késő éji órákig együtt tartotta a tagokat.

— **Magyar György temetése.** Nagy részvét mellett temették vasárnap délután a megboldogult ötörműsi Magyar Györgyöt. Temetésén a nagyszámu ismerős jelesbarátok közül megjelent a törvényhatósági bizottság képviselője is *Biró* Károly dr. vezetése mellett. Testületileg, zászló alatt vonult ki a betegségyező pénztár is, amelynek zászlóját Magyar Györgyné urasszony zászlóanyasága alatt szentelték föl.

— **Pénzintézetek közgyűlése.** Tegnap három szabadkai pénzintézet tartotta közgyűlését. A megejtett választások eredménye a következő: *Takarék-pénztár és Népbank:* Igazgató: *Varga* Ágoston; igazgatósági tagok: 3 évre *Birkás* József 341, *Lóvy* M. Lipót 351, *Radics* János 361, *Scossa* Zoltán 361, *Sztantics* József 361, *Váli Gyula* 361, *Ohroman* Kálmán 361, *Vojnich* Máté 361, 1 évre *Molczer* Károly 193. Szavazatot kaptak még: *Janiga* János dr. 163, *Békffy* Gyula dr. 5. — *A Kereskedelmi és Iparbankban* megválasztottak: 3 évre *Freudenberg* Zsigmond 1023, *Hoffmann* Máté 952, *Janiga* János dr. 826, *Sztantics* Károly 1043, *Váli Gyula* 1031; 1 évre *Lichtneckert* Károly 757. Felügyelő bizottsági tag *Vermes* Béla 1063. Szavazatot kaptak még: *Schäffer* Adorján dr. 355, *Mamusich* Lázár 67, *Vécsei* Samu dr. 10, *Gyogyevich* Szredoje dr. 10. — *Földmívelők Takarékpénztárában* megválasztottak: Igazgatók: *Sztipic*: *Babián*, *Szudarovic* Bódog, *Tumbász* Ferenc; felügyelő-bizottsági tagok: *Dimitrievics* Bogdán, *Aradszki* Sándor, *Budanovic* Lajos, *Karácsony* Árpád, *Malagurszky* Babián dr.; igazgatósági tagok: *Budanovic* József, *Malagurszky* Péter, *Ognyanov* György, *Rómics* József, *Sokcsics* Jerko, *Vidakovic* Barna, *Vojnic* T. József.

— **Szőlőtelepítések Szabadkán.** A város tulajdonát képező nagyobb homok- és erdőterület eladása, amely szőlőtelepítés céljaira fognak lánconként elárverezni, holnap délelőtt veszi kezdetét. Az érdeklődés

az árverés iránt oly nagyfokú, aminek várossi földek eladásánál nem volt praecedens. Az egész környékről, a megye számos városából és községéből, sőt a fővárosból jelentkeztek reflektánsok és az utóbbi napokban egész özönével jártak ki az elárverezendő földterületekre az érdeklődők. Érdekes körülmény, hogy a városnak ezekből a földekből alig került ki annyi jövedelme, hogy az adót fedezhette, a sikeres árverés esetén pedig lánconként a tőkésítés révén 30—40 koronát fognak jövedelmezni. Az árverés holnapról kezdődőleg szombatig fog tartani s naponként 60 parcellát fognak elárverezni.

— **Vasuti reform Bácskában.** A baja—zombor—ujvidéki vonalon még a folyó évben fog a motoros kocsiüzem bevezettetni. Addig is, míg a rendes motorkocsi forgalom életbe lesz léptethető, Baja és Ujvidék felé mindkét irányban egyegy motor kocsit fogja próbaképpen az eddigi vonatokkal a forgalmat lebonyolítani. Az eddigi megállapodások szerint a motorkocsi nem fog közvetlenül Ujvidékig közlekedni, hanem csak Parabutyig, a zombor—ujvidéki vonal feléig és innen az Ujvidékig utazó át fog szállni más kocsiba, hogy utját folytathassa. Parabuty állomás fontossága emelkedni fog, minélfogva ki lesz bővíve, kocsiszínnel, műhelylyel és munkásteppel fog ellátatni.

— **Tüzek.** Tegnap délután 4 és 5 óra között özv. *Sáfrány* Gejgelynének a *Wesselényi-utca*ban levő 677. sz. háza kigyulladt. A tűz által okozott kár 300 korona, de az biztosítás révén meg fog térülni. — *Ejfé*l után egy órakor pedig *Kelebiáról* jeleztek tüzet, *Matkovics* Istvánnak tanyáján az istálló és a pajta égett le. A tűz keletkezésének oka valószínűleg gyújtogatás. A kár 7—800 korona, amely szintén meglérül, mert a leégett épületek biztositva voltak.

— **Szabadkai „nagyásos ur“.** Tisza-Szöllős községben egy *Szilágyi* Sándor nevű fegyházviselt ember a rovott multu *Hizlivel* és annak társával szövetekezve egész csomó gazdát tett tönkre körmönfont csalásaival. Elhitették velök, hogy a szabadkai pályaudvaron van egy „nagyásos ur“, aki közel áll a kormányhoz s még egyszer annyi kiselejtezett de jó bankót ad a pénzüért. Persze többen kaptak a jó alkalmon s ki 600 ki 400 forinttal ment *Szabadkára*, ahol azt a „nagyásos ur“be is váltotta értéktelen papirosokkal. Mikor aztán megtudták, hogy csalók körmői közé kerültek, egyikük *Kovács* András elkeseredésében felakasztotta maeát. Nagy Pál József pedig egész buskomorrá lett a pénze miatt, *Mintegy* tizenhatan ültek így fel, s a csalóbanda közel 40.000 forintot harácsolt össze. A csendőrség összefogdosta a csalóbandának legnagyobb részét. A szegény nép okulhatna már egyszer a maga kárán. Aki egy forintért kettőt ígér az csaló, azt ki kell kergetni e hazából.

— **A kicsalt előleg.** *Piukovic* Antal helybeli napszamos a napokban kiment *Bajmokra*, ahol sertéshizlónak adta ki magát és felkereste *Margatits* Gerő sertéskereskedőt, ki nek eladta állítólag *Szabadkán* levő sertéseit, amelyekre 20 korona előleget vett fel vevőjétől. A könnyen pénzhez jutott szédelő azonban magára vont a figyelmet költekezésével és így a becsapott *Margatitsnak* is tudomására jutott, hogy közönséges csalónak az áldozata, *A rendőr*-ségnél megtették ellene a feljelentést.

— **Rendőri hírek.** Heumann Mór kereskedő pincéjéből ismeretlen tettes egy rézústöt lopott el. — Tegnap egy sötétkék selyemkendőt találtak, igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átveheti.

— **Mivel lehet tüdőbajokat gyógyítani?** Ezen kérdés naponta merül fel, a midőn azt halljuk, hogy sok ezer ember a tuberkulózison tönkre megy, a nélkül, hogy segíteni lehessen rajtuk. Ujabb időben egyszer találtatott fel, amely, orvosi vélemények szerint, hivatva van az emberiségnek kitűnő szolgálatot tenni és számos embert a biztos haláltól megmenteni. Ezen szer a »Sirolin«. A »Sirolin« összetétele: Thioeol Roche 10 gr., narancshéj-syrup 140 gr. »Sirolin« kellemes szaga és jóízű. Rövid használat után enyhíti a köhögést, rekedtséget, éjjeli izzadást stb. »Sirolin« fokozza az étvágyat, előmozdítja az emésztést és emeli a test súlyát. Egy tüdőbajos se mulassza el a »Sirolin«-t használni, mert minél előbb megteszi, annál biztosabb az eredmény.

Szerb katonaszökevények Szabadkán.

Az ország minden részéből érkező hírek az új szerbiai regimé kezdete óta, hogy a szerbiai hadsereg legénysége tömegesen menekül felebbvalóinak elviselhetetlen bánásmódja elől és legnagyobb részük a magyar határon kel át, hogy nálunk biztosítson magának nyugodalmasabb életet.

A szökevényektől nyert értesülések alapján már többször megírták a hazai lapok hasábjain, hogy a szerb hadsereg kebelében óriási a fegyelmezetlenség és a hadsereg főtisztjei a katonai rend helyreállításán egyedül a brutalitás eszközeivel munkálkodnak, még pedig úgy, hogy ők maguk tesznek túl alattvalóikon dorbézolásaikkal és állandóan beszámíthatatlan állapotban alkalmazzák a katonai fegyelem szigorát, úgy hogy, különösen az altisztik kiképzés alatt levők képtelenek elbirni a szenvedéseket.

Ha ez még csak rövid ideig így fog tartani, a szerbiai hadsereg teljes demoralizálása feltartóztatatlannul be fog következni.

Ma nekünk is alkalmunk volt egy ilyen elkeseredett bujdosóval beszélni, aki jelenleg Szabadkán, égyelőre a rendőrség oltalma alatt, tartózkodik.

Mitrovics Csedomirnak hívják az érdekes jövevényt. Négy társával együtt szökött meg Belgrádból, ahol a gyalogság altisztik iskolájában voltak szolgálatban. A többiek tovább vándoroltak városunkból, ő azonban itt maradt és szolgálatot akar keresni.

A szökevény megnyerő külsejű, értelmes fiatal ember. Már káplári rangja volt a katonaságnál, de altisztik minőségében sem akarta tovább a rabszolgai életet folytatni.

Folyékonyan és elég választékos szavakkal adja elő szökésük történetét. A befagyott Dunán keltek át és Zimonyból vasuton jöttek. Néki majdnem életébe került menekülése, mert a Duna jége beszakadt alatta és csupán lélekjelenlétének köszönheti, hogy megmenekült a vízbe fullástól azért, hogy elmerülésekor előre vágódott és nagyobb jégterületre nehezdedve, a hullámsírból kikapaszkodott.

A katonai állapotokra vonatkozó kérdésekre tévovázás nélkül adja elő, hogy a szerb katonatisztek bánásmódja idézi elő a tömeges szökéseket, különösen az altisztik iskolákban, ahol az oktató tiszték részegen működnek és merő kedvtelésből naponta tizszer, sőt többször is fölriasztják az egész legénységet és hasonló zaklatásokkal lehetetlenné teszik, hogy alantosaik kötelezettségeiknek megfeleljenek.

A katonai összeesküvésre vonatkozó kérdésre azt feleli, hogy egész Szerbiában a Péter király elleni összeesküvésről, mint megtörtént tényről beszélnek, azonban ebbe a legénység nem volt beavatva.

Arra a kérdésre, hogy szereti-e a szerb nép az új királyt, vállaltvonva feleli, hogy vannak akik szeretik, de sokan gyűlölik is.

A katonai szolgálati idő Szerbiában, mint a szökevény elmondja a gyalogságnál másfél, a lovasságnál pedig két esztendő, de az altisztik kiképzésre jelentkezőknek két esztendőt kell az altisztik iskolákban tölteniük és ezután még öt évig tartó tényleges szolgálatra kötelezik őket.

Mitrovicsnak atyja anyja és három testvére van Szerbiában és atyja már irt is neki, hogy kegyelmi kérvényt fog érte benyújtani, de a fiu már válaszolt is neki, amelyben kéri, hogy szándékát ne valósítsa meg, mert semmiesetre sem hajlandó visszatérni hazájába, csak majd akkor, mikor a katonai kötelezettség reá nézve el fog évülni.

A rendőrség a szökevénynek három napi haladékot adott, hogy addig foglalkozást keressen magának, ellenkező esetben a határra fogják toloncolni.

Montignoso grófnő büns viszonyát megvizsgálják.

A legujabb fordulat a szerencsétlen volt szász trónörökösne regényében az, hogy meg akarják vizsgálni, vajjon valóban folytatott-e büns viszonyt az olasz gróffal.

A táviratok szerint Montignoso grófnő Lachenal ügyvédnek, jogtanácsosának föltárta a teljes valóságot.

Ezek után Lachenalnak Körnerrel, a szász udvar küldöttjével kellett volna tanácskoznia, de a tanácskozás egy-két napra elmarad, mert az udvari tanácsos váratlanul elutazott Firenzéből. Azt hiszik Rómába ment, hogy az ottani német követség támogatását megnyerje.

Mások viszont azt mondják, hogy Drezdából az udvarnak egy bizalmi embere indul Firenze felé s hogy Körner fele uton feléje utazott. Beavatott helyen pedig azt sejtetik, hogy Körner azért távozott Firenzéből, mert nem akar a szász király utasítása nélkül eljárni s ha a király még nem határozott, a döntés csak két-három nap eltelté után várható, miután nem volt elkészülve a „tettesek“ konok tagadására és meg akarja vizsgálni, hogy vajjon megfelelnek-e a valóságnak a grófnő büns viszonyáról szóló értesülései.

Az olasz hatóságok támogatásának kérdése állítólag tisztázva van. A valószínűség az, hogy az olasz hatóságok a királynak fognak igazat adni, mert az olasz törvények az apai akaratot mindeneknek fölött valóknak ismerik el.

Anna Monika hercegnőt a szász király törvényes gyermekének jelentette ki és ennélfogva az olasz hatóságok nem igen fognak akadályt gördíteni a gyermek kiadásának útjába, sőt Körnert feladatában támogatni fogják.

TAVIRATOK

Az orosz forradalom.

Varsó, febr. 13. A mai nap nyugodtan telt el. Tegnap összeütközés történt egy katonai csapat és kefégyári sztrájkoló munkások között, kik a munkába állott munkásokat akadályozni akarták dolgukban. A hatónak puskaaggyal verték széjjel a tömeget és öt munkást megsebesítettek.

Egy atya rémtette!

Budapest, febr. 13. Berlinei távirat szerint egy ottani bíróság előtt válopert megelőző békéltető tárgyaláson rémes jelenet játszódott le. Acher kereskedő félelmében, hogy kis fiát nejeinek fogják odaitélni, akitől válni készült, tárgyalási szünet alatt az előszobába ment, ahol kis fia várt rá és fiát, majd utána önmagát agyonlőtte.

A japánok visszavonulása.

Pétervár, febr. 13. A pétervári távirati ügynökség jelenti Szahetumból 11-éről: Önkéntesek tudakozása alapján megállapították, hogy a japánok több helyütt kiűritették a sáncokat. Az hihető, hogy a japánok a Sahotól dél felé visszavonultak. A küzdelem most az erősítések lövöldözésére szorítkozik.

Lotz kiállítás és az állam.

Budapest, febr. 13. A nemrég elhunyt kitűnő festőművész hátrahagyott műveiből a városligeti Mücsarnokban kollektív kiállítást rendeznek amely holnap, kedden délben nyílik meg. — Mint hírlík — az egész gűjteményt az állam a Szépművészeti Múzeum számára 300.000 koronáért megveszi. Hir szerint a közoktatásügyi miniszter ezen tervhez hozzájárulását megadta. A nagy mester képei így a nemzet birtokában maradnak.

SZINHÁZ. Huszárvér.

Szombaton és vasárnap Máder Raoul »Huszárvér« című operettjét mutatta be társulatunk. A darab szövege eléggé mulatságos. Van benne egy pár igazán pompás dallamu énekszám, amelyeknek gyűjtő hatása volt. A zeneszerző azonban helyenként kissé nagyon komolykodott, ami nem helyén való ott, ahol pajzán jókedvet és csapogó könnyedséget várunk. A bemutatónak nem is volt meg az általános nagy sikere, bár a szereplők Gerlaki Herminnel és Rátkai Sándorral az élükön ugyancsak buzgólkodtak. Ok kapták az est folyamán a legtöbb tapsot, de még is szolgáltak érte, mert nagyon sokat adtak a maguk leleményességéből. Nagyobb szerephez jutottak Kuthy Janka, aki kétségbeesetten hideg tudott maradni, az ő ereiben nem volt csakugyan egy csepp sem a — huszárvérből. Király Ernő, aki pompás énekével nagy feltűnést keltett. Falussi István Baranyit játszotta. Tóth Lajos a káplár alakjából csinált kabinet alakot. Bálint Béla a kutyamosó kedélyes és hálás szerepében pompás komikus színészt sejtet velünk. A szereplő tiszteteket csupa elsőrendű színész játszotta. A darabot Rátkai Sándor rendezte azal a finom érzéssel és rendezői leleményességgel, amelyet már számtalanszor megdícsértünk ebben a kiváló művészeiben. — Az igazgatóság nem volt fukar és nagy gonddal és szépen állította ki a darabot, mely ha nem is elsőrendű munka, de még fog egy pár telt házat csinálni.

TANUGY.

A tanítók fizetése. Szabadka tanítótanárságának fizetése is már régóta rendezésre vár. Tanítóink, tekintve azt a megbecsülhetetlenül fontos missiót, melyet teljesítenek a legsilányabb fizetést huzzák. Csak bámulatot kelt, hogy e silány fizetés mellett, különösen a mai nehéz megélhetési viszonyok között, a súlyos anyagi gondokkal küzdve, oly odaadással, annyi önfeláldozással és eredménnyel képesek terhes hivatásukat végezni. Csak méltányolni lehet tehát a tanítói kar azon törekvését, melylyel fizetésének javítását akarja elérni. Így Meznierics Ferenc felügyelő-igazgató ma vezette a tanítói kart **Biró Károly** dr. polgármester elé és azon kérését terjesztette elő, hogy a tanítók által már benyújtott memorandum alapján hatna oda, hogy a tanítói fizetések rendeztessenek. **Biró Károly** dr. polgármester szívélyesen fogadta a tanítókat és megígérte, hogy ami tőle függ azt meg fogja tenni.

MULATSÁG.

A bajmoki műkedvelő társaság folyó hó 18-án a Kulity-féle vendéglő helyiségeiben táncal, szépségversennyel és világpostával egybekötött jótékony célú műkedvelő előadást rendez. Belépő díj személyenként 1 korona. Kezdeté esti 7 és fél óraker. Felülfizetéseket a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadjunk. Jegyek előre válthatók ifj. Berger Jakab és Fischer Zsigmond urak üzletében.

Postások bálja. A szabadkai posta és távirata altisztek és szolgák folyó hó 11-én tartották ez idei táncmulatságukat a Pest szálloda összes termeiben, amely igen szépen sikerült és egész reggelig tartott.

Jelen voltak:

Asszonyok: Brájkó Ferencné, Lindner Jánosné, Vince Andrásné, Baruch Jakabné, Varga Józsefné, Kudlík Ádámné, Agócs Józsefné, Gardalics Józsefné, Postás Györgyné, Nagyhegyesi Antalné, Garay Antalné, Varga Jánosné, Barakovics Alajosné, Pertics Istvánné, Beszedes Jánosné, Erdélyi Józsefné, Bezzeg Györgyné, Szántó Jánosné, Bartalos Lajosné, özv. Görög Andrásné, Pracner Béláné, Varga Horgosi Bébiné, Győri Albertné, Németh Istvánné, Morvay Józsefné, Nagy Pálné.

Leányok: Szántó Krisztina, Kiss Mariska, Frenner Mariska, Vince Ilonka, Brájkó Irma, Cedler Amálka, Lengyel Rózsika, Kubák Jozefa, Baruch Ilonka, Vrabec Katica, Nagy Mariska, Farkas Margitka, Farkas Irénke, Jovánovics Natália, Agócs Etelka, Agócs Gizuska, Szaghmeiszter Eta, Evetovics Mariska, Luhovics Anna, Nagyhegyesi Piroška, Bezzeg Erzsike, Evetovics Klárika, Nach Ernesztine, Görög Rozsika, Mihály Etelka, Kovács Rezsük Nővérek, Rukavina Amálka, Szalay Matild, Pető Piroška, Szabó Teruska, Kalmár Mariska, Horváth Erzsike, Nagy Mariska.

Máv. műhelyi alkalmazottak bálja. Máv. szabadkai műhelyi alkalmazottak folyó hó 12-én tartották ez idei táncmulatságukat a Pest szálloda összes termeiben a mely várakozáson felül sikerült és igazán a rendezőség kitartó buzgóságát siker koronázta, mert úgy anyagilag mint erkölcsileg az idei mulatságok elsői közé lehet sorozni. Jen voltak: Dr. Biró Károly polgármester, Pit-

rölffy Béla állomásközök, Katona Endre helyettes áll. főnök, Vincze Árpád ellenőr, Kriglstein József szertár főnök, Krempe Róbert műhely főnök stb.

Asszonyok: Krempe Róbertné, Kriglstein Józsefné, Törzs Gyuláné, Fuszgenger Benőné, Selmethid Péterné, Vincze Árpádné, öz. Pajerli Józsefné, Kulhanek Ferencné, Czeiz Péterné, Apró Illésné, Németh Antalné, Öz, Steinfeld Mátyásné, Vaszilovics Mátyásné, öz. Görög Andrásné, Kapás Sándorné, Patócs Béláné, Vaál Jánosné, Dózsai Jánosné, Balázs Mihálné, Kiss Sándorné, Lovászi Antalné, Turbók Jánosné, Langen Józsefné, Petrik Istvánné, Balog Albertné, Vass Pálné (Kis-Körös), Nesics Béláné, Vojnics Istvánné, Dominek Pálné, öz. Szalay Lajosné, Balázs Jánosné, Kovács Lászlóné, öz. Fazekas Ferenczné, Vamlich Jánosné, Kelemen Jánosné, Beics Ferenczné, Ivánovics Nándorné, Eitner Károlyné, Muhr Józsefné, Tóth Béláné, Hauptman Lajosné, Géza Szilveszterné, Bózsics Rádóné, Hegedüs Ferencné, Sebestyén Józsefné, Dincert Lajosné, Horváth Gyuláné, Völgyi Józsefné, Polencsár Istvánné, Piller Károlyné, Pertićs Gottfriedné, Schranek Károlyné, Bebbő Istvánné.

Leányok: Hollósi Mariska (Budapest), Aulich Mariska (Zenta) Lovászi Anuska, Guzsányi Margitka, Bisztrai Erzs, Pajjerlich Ilonka, Pálfi Verona, Göncző Etelka, Hegedüs Etelka, Kapás Terike, Czeiz Teruska, Németh Mariska, Bognár Katicza, Steinfeld Etelka, Purin Bella, Pusvány Teruska, Lajos Etelka, Barna Juliska, Silák Amálka, Görög Rozika, Karácsny Emilia, Vasut Teruska, Mészáros Rózsika, Lehotay Terike (Szeged), Dózsai Vitoska, Vukovics Amálka, Nagy Olajos Mariska, Bartus Ilonka, Bebbő Nővérek, Mórincz Bózsike, Tóth Mariska, Kuranda Mariska, Csonka Mariska, Burovcsics Mariska, Balog Ilona, Hegedüs Mariska, Kis Sárika, Vas Jozefin (Kis-Körös), Kis Erzsike, Nesics Tinka, Deák Nővérek, Noszián Margitka, Szalinka Ilona, Dominák Jozefin, Horváth Teruska, Kovács Erzsike, Tóth Mariska, László Mariska, Matsik Anuska, Tőke Ilonka, Horváth Teruska, Holeczko Vilmácska (Orom), Kelemen Bózsike, Bauer Ilona, Novotny Rózsika, Kenyeres Gizike, Palotay Irénke, Elinger Emma Kun Etelka, Kiss Ilona, Kis Nővérek Géza Gizella, Balog Mariska, Petrics Magdolna, Bezdán Bózsike.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Gyilkos testvérek.

— Esküdtiségi tárgyalás. —

A szabadkai esküd-bírósa ma három moholi testvér fölött ítélkezett, akik szerelmi versengésből támadt gyűlöletből szövetkezve megölték versenytársukat.

Mult év szeptember 4-én este Szumonár György moholi legény Kozma földbérlő csárdájában tartózkodott, amikor a bérlő egyik alkalmazottja a csárdába rohanva figyelmeztette Kozmát, hogy valaki a kukoricásban lopja a termést. Mindketten odasiettek és csakugyan sikerült is a tolvaj az egyik részének szénájában elfogni és a további intézkedésig egyik szobába zárták. A tolvaj azonban rövid idő múlva megszökött és Szumonár is eltávozott. Körülbelül egy óra múlva egy tamburás fiú jött sejtve a csárdába, ahol elmondta, hogy kevés távolságra Szumonár Györgyöt vérbe fagyva találta. A helyszínére sietve

csakugyan meggyőződtek arról, hogy Szumonár számos ütés és lövéstől keletkezet sebbel boritva holtan fekszik a földön.

A gyilkosság gyanúja azonnal a három Kiss testvére, Kiss Antalra, Vincére és Andrára irányult, akik már régebben gyűlölséggel viselkedtek a meggyilkolt iránt és ujabban szerelmi vetélytársakká is lettek, amennyiben a gyilkosság helyéhez közel lakó leánynak udvaroltak.

A csendőrség a nyomozás folyamán a helyszínen egy fegyverrészt talált, amelyről a megtartott házkutatás alkalmával kétségtelenné vált, hogy ez Kissék löfegyverreinek alkatrésze. Ezen bizonyíték alapján a testvéreket le is tartóztatták.

A mai tárgyaláson a vádlottak mindhárman konok tagadásban voltak és a gyilkosságot az elmenekült kukorica tolvajra igyekeztek háritani.

A tanuvallomások azonban majdnem egyhangulag ellenük bizonyítanak. A szerelmi verseny árgyát képező leányvallomása szerint az áldozat együtt volt Kisékkal a lakásán, hol akkor is összevesztek. A vádlottak legényismerősei is arról tettek tanuvallomást, hogy a gyilkosság után a testvérek el is dicsekedtek előttük azzal, hogy végre leszámolhattak gyűlöltsükkel.

A tárgyalás folytatását 6 órakor az elnök holnapra halasztotta, amikor még három tanut halgatnak ki és valószínűleg délre az ítélet is meghozható lesz.

REGÉNY CSARNOK.

A SÖTÉT TITOK.

A poharakat emelgették; felköszöntő felköszöntő után hangzott el. Smithwork sűrűen töltögette a poharakat. Robert nyugtalankodni kezdett; azt kérdezte magában, vajjon nem száll-e Henry fejébe a bor. Ismét lefátyolozott nők jelentek meg és hízegő mozdulatokkal közeledtek a fiatal emberek felé. Egy részük a háttérben bámulatosan festői csoportot alkotott. Kábító illatár terjedt el a teremben, ami még a bornál is jobban fenyegette az érdekeket. Henry érezte, hogy gyenge szédület kezd rajta erőt venni. Felemelkedett, Smithworkhoz támolygott s erőset ütött a vállára. Ez megingott s felkiáltott:

— Jöjjenek uraim, közelelről nézzük a leányok táncát.

Egy divánra dőlt; valamivel távolabb Robert és Henry foglaltak helyet úgy, hogy észrevétlenül válthassanak néhány szót.

— Azt hiszem, hogy a gaz ficko le akart bennünket részegíteni és maga részegedett le.

Smithwork feléjük fordult:

— Jó barátok nem sutlognak egymás fülébe. Ígyunk! Föl a poharakat. Tele öntötte a poharakat és ismét tele öntötte. De a két barát észrevette, hogy csak azért hívta őket félre az asztaltól, hogy jobban megfigyelhesse őket. Bizonyára észrevette, hogy vendégei a bort az asztal alá is öntik, most tehát azt követelte, hogy minden poharat egyszerre ürítsenek ki.

Folyt. köv.

Felolós szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: **A Z A L A P I T Ó K**

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó **3 fillér**. Vastag betűkből **6 fillér**. Legkisebb hirdetés **30 fillér**

Lakás változás. Öz. Hamburger születésű lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb Illés Antal ur házába helyezte át.

Nevelőnő állást keres csakis előkelő családnál egy ovóó, ki német, magyar, francia nyelvből is ad oktatást Cim a kiadóban.

Mindenki vásároljon az Antikváriumban: Képes könyvek, ajándék könyvek, képes levelezőlapon drbjá 1 kr levél papírok, emlék könyvek bámulatós olesón az *Antikvárium*-ba Szabadkán Petőfi u. 88 sz. Blum háza gymnasium áttalléban. Kölesönkönyvtár havj 30 kr. díj. Hangjegyek, könyvek használtak étetnek és eladatnak.

Tüzmentes ké ajtós vaspéztár jutá nyo an eladó, Cim a kiadóban.

11-én tombola alkalmával annyira szemlélt barna szeműnek levele van a kiadóba „Gyógymód” jelige alatt.

Német bonne kerestetik gyermekek mellé Cim a kiadóban

Maculatura papiros

— kapható —
lapunk kiadóhivatalában

hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu

Szabadka, Főté: Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor.	feljebb
Uster	22	" "
Felöltő	17	" "
Gyermek öltöny	5	" "
Gyermek felöltő	9	" "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor.	feljebb
Női Paletok	17	" "
Fiú és leánygallérok	5	" "

Üzlet megnyitás!

A ki elegánsan és olcsón akar ruházkodni, az forduljon

Faragó

cég női- és gyermekruha üzletéhez Gőzfűrdő-utca Sugár Béla mellett.

a hol

mindig a legdivatósabb női bluzok, pongyolák, felső- és alsósoknyák, reform női és minden fajta házi kötények, női ingek és gyermekruhák nagy választékban kaphatók.

Tisztelettel
Faragó M.,
edénypiac, Bathányi- (Gőzfűrdő) utca, Sugár Béla mellett.

LAKÁS HIRDETŐ.

50 fill. Egy fill. 50 lakás hirdetés!

A Tompa-utcában egy kert 235 négyszögöl házteleknek

alkalmas, — a vörös iskola közelében
jutányos áron eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Keresek a főté közelében
2-3 szobás uri lakást.

Cim a kiadóhivatalban.

Butorozott utcai szoba
a főtéren kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó

a Bercesényi-utcában május 1-től
egy nagyobb, szép villanyos pince-helyiség. — Cim a kiadóhivatalban.

Tiszt uraknak

alkalmas az új honvédlaktanya közelében, **egy igen szép lakás istállóval kiadó.** — Cim a kiadóhivatalban.

Deák-utcában
egy emeleti lakás kiadó
május 1-től. — Cim a kiadóban.

Főposta közelében
3 kisebb-nagyobb uri lakás kiadó.
Cim a kiadóhivatalban.

Egy elegáns
butorozott uri lakás
kiadó. Cim a kiadóba.

Petőfi-utcában egy szép
emeletes uri lakás
május 1-től kiadó. Cim a kiadóban.

Keresek egy
2 szobás lakást
a főté közelében. Bővebbet a kiadó.

Egy nagyobb
üzleti helyiség
a Rudics-utcában május 1-től kiadó

KIADÓ LAKÁS!
Az ujonnan épített honvéd laktanya közelében egy különálló úri lakás, mely áll több szobából, mellék helyiségekkel, istálloval és kerttel május hó 1-től kiadó.

Szükségem volna egy nagyobb
főtéri világos udvari helyiségre műhelynek,
szép kapubejárattal, esetleg az utcára egy irodával.
Cim a kiadóhivatalban.